

CAI
EA958
C18

#2/1982

Negende jaargang nr. 2
september 1982

Driemaandelijke publikatie
uitgegeven door de Canadese Ambassade
Sophialaan 7, 's-Gravenhage

LIBRARY E A / BIBLIOTHÈQUE A E
3 5036 01030090 6

CANADA VANDAAG

Canadese agrariërs boeren goed dit jaar

Canada kan bogen op een rijke agrarische geschiedenis. Voor een groot deel is dat te danken aan de belangrijke rol in de wereldproductie van graan, die Canada altijd heeft gespeeld. Maar die reputatie als 'broodkorf van de wereld' had ook zijn nadelen: de andere landbouwsectoren werden er enigszins door overschaduwde, terwijl die toch ook hun eigen belangrijke steentje aan de Canadese economie bijdragen. Een aantal sectoren heeft nooit de erkenning gekregen, die ze verdienden, omdat alle aandacht op de graanindustrie was gericht. Maar dit jaar kon wel eens een keerpunt zijn. Want alles wijst erop dat 1982 een uitmuntend jaar zal zijn voor alle agrarische sectoren in Canada.

De pluimveehouders die het afgelopen jaar goede resultaten boekten, verwachten dat ook voor dit jaar. De fruit- en groenteteelt in het hele land lijkt af te stevenen op recordoogsten. De teelomstandigheden zijn zo goed als overal ideaal. Ook de veeteelt gaat betere tijden tegemoet. Dankzij een herstel van de vleesprijzen ziet het ernaar uit dat de veeteeltbedrijven er na twee jaar sukelen weer wat warmer komen bij te zitten.

Als al deze gunstige omstandigheden aanhouden, is het bepaald niet uitgesloten dat de import van landbouwproducten voor een flink deel kan worden teruggebracht. Nieuwe exportsuccessen liggen dan zelfs in het verschiet.

Meer kip, meer eieren

De verkoop van pluimvee, en in het bijzonder van kip, is het laatste jaar flink toegenomen. Voor een deel is dit te danken aan uitgebreide advertentiecampagnes voor de pluimvee- en eierindustrie, maar ook de hoge prijs die de consument moet neerleggen voor rund- en varkensvlees is van gunstige invloed. Naar verwachting zet de groei het komende jaar nog door, waarschijnlijk met een procent of vijf.

*De verkoop van pluimvee, en in het bijzonder van kip, is het laatste jaar flink toegenomen.
Foto: The National Film Board of Canada.*

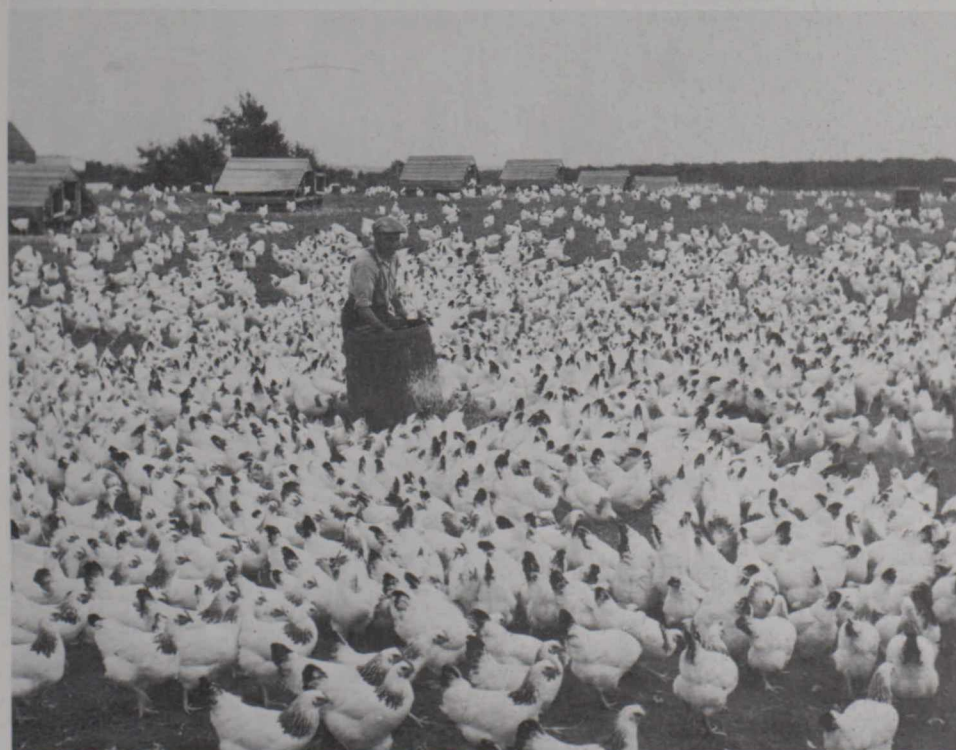
De consumptie van kalkoen is lange tijd stabiel geweest - rond de 99 miljoen kilo - maar het komend jaar wordt een lichte stijging verwacht. De kalkoenfokkers kampen nog altijd met het probleem van een enorme consumptiepiek in de feestmaanden oktober-december, hoe-

wel de consumptie tegenwoordig ook rond pasen toeneemt. Met een nieuwe marktbenadering wordt geprobeerd om de afzet steeds meer over het hele jaar te spreiden. Die opzet heeft vooral kans van slagen dankzij de lage prijs die kalkoen nog altijd ten opzichte van andere vleessoorten heeft.

De productie en consumptie van eieren zijn over heel Canada toegenomen. De prijs die de detailhandel ervoor betaalt is stabiel en in sommige streken zelfs gezakt, als gevolg van een daling in de produktiekosten die op zijn beurt weer is te danken aan lagere prijzen voor het kippevoer.

Fruit en groente

Ideale weersomstandigheden, waarbij vooral de geringe regenval meewerkt, rechtvaardigen de verwachting van een uitstekende fruit- en groentepopbrengst dit jaar. Dat geldt voor heel Canada. De boeren in Brits Columbia verwachten een wezenlijke verbetering in de opbrengst van klein fruit en groente,

Niet voor niets heeft Canada een reputatie als 'broodkorf van de wereld'.

maar de opbrengst uit de boomgaarden zou wel eens wat minder kunnen zijn. De oogst van aardbeien, in juni, en frambozen in juli ziet er in elk geval prima uit.

De twaafduizend groente- en fruitteilers kunnen op een goed jaar met gunstige prijzen rekenen, dankzij een uitzonderlijk goed voorjaar. Het goede weer maakte het mogelijk om de tomaten later dan gebruikelijk aan te planten, waarmee de stijgende energiekosten weer enigszins zijn gedrukt. Bovendien hebben heel wat tuinders de komkommerteelt een stuk opgeschoven. De vooruitzichten voor de opbrengst aan appels, perzikken, pruimen en druiven zijn eveneens veelbelovend.

Aardappelen, het belangrijkste landbouwprodukt in Brits Columbia, zijn een tijd lang zo goed als uitverkocht geweest. Respectabele hoeveelheden zijn geëxporteerd naar Pennsylvania, New York, Ohio en Michigan in de Verenigde Staten. De nieuwe aanplant dit jaar heeft wat vertraging gehad, maar de planten staan er op dit moment prima bij.

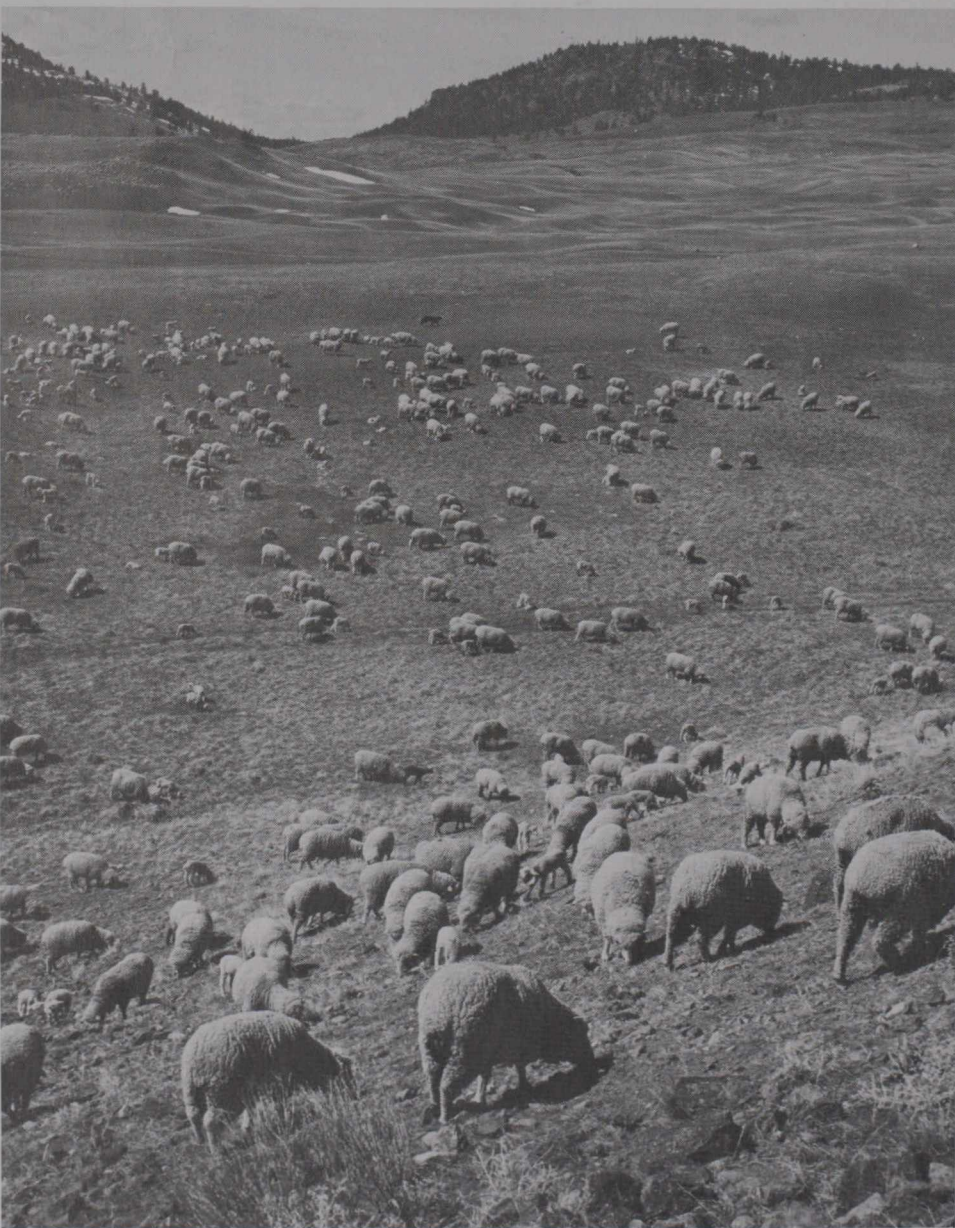
Boomgaarden

De omvang van het aantal boomgaarden in Nova Scotia, gelegen in de Annapolis Vallei, is toegenomen. Er wordt hier een recordhoogte van de appeloogst verwacht. Nova Scotia verwacht bovendien een aanzienlijke produktiestijging van aardbeien en zwarte bessen.

De aardappeltelers in New Brunswick zijn minder fortuinlijk. Rekening houdend met een minder gunstige prijsontwikkeling is de bouwgrond voor aardappelen terug gebracht. Bovendien hebben slechte weersomstandigheden in mei de aanplant van Prince Edward Island's aardappelen vertraagd. Harde prijsverlagingen zijn al gesignaleerd; door recordopbrengsten vorig jaar zijn te grote voorraden ontstaan bij een toch al niet beste afzetmarkt.

De landbouwgewassen in de drie Prairievincies staan er op dit moment goed bij. De omvang van het totaal aan boomgaarden is in Saskatchewan met 35 procent gestegen; vorig jaar bedroeg het oppervlak 9700 hectaren. De produktiecapaciteit voor linzen is met zo'n dertig procent gestegen. De aardappeltelers in Manitoba hebben goede vooruitzichten op een overvloedige oogst dit jaar.

Met uitzondering van appels, verwacht Quebec's groente- en fruitindustrie dit jaar goede resultaten met hoge prijzen

Producenten doen hun best om lamsvlees meer in de belangstelling van de consument te brengen.

Ontario House

The Province of Ontario/Canada is pleased to announce the opening of its new office in Brussels for the Promotion of economic and cultural relations between Ontario and the Benelux Community.

To mark the occasion, the Province is hosting a two-day 'Open House' during October 12 and 13, hoping to welcome old friends and meet new ones.

All those interested are cordially invited to visit Ontario House, now located on the Rue Royale 97-99, B-1000 Brussels (Tel. 02-218.06.00 Telex 63559).

Come and sample a taste of Ontario - it is yours to discover!

Ontario, Canada kondigt u met genoegen de opening van haar nieuwe kantoor in Brussel aan. Het nieuwe kantoor is bestemd voor het bevorderen van de economische en culturele betrekkingen tussen Ontario en de Benelux landen.

Ter gelegenheid van de opening houdt Ontario op 12 en 13 oktober open huis om oude vrienden terug te zien en nieuwe te ontmoeten.

Iedereen die belangstelling heeft is van harte welkom in het Ontario House, gevestigd in de Koningsstraat 97-99, B 1000 Brussel (Tel.: 02-218.06.00; Telex 63559).

Er wacht u een stukje sfeer van Ontario; de moeite waard om te ontdekken.

Journal of the American Medical Association

Published weekly, except during the months of December, January, and February, when it is published bi-weekly. The subscription price for a single copy is 15 cents. For a year in advance, \$4.50. Single copies are sold at 15 cents each. The subscription price for a year in advance, \$4.50. Single copies are sold at 15 cents each. The subscription price for a year in advance, \$4.50. Single copies are sold at 15 cents each.

The Journal is published by the American Medical Association, 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill. 60610. It is published for the Association by the American Medical Association, 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill. 60610. It is published for the Association by the American Medical Association, 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill. 60610.

Copyright © 1964 by American Medical Association. All rights reserved. Printed in the United States of America. The copyright in this journal is owned by the American Medical Association, 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill. 60610. It is published for the Association by the American Medical Association, 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill. 60610.

Subscription orders, notices of change of address, and other correspondence should be sent to the American Medical Association, 535 North Dearborn Street, Chicago, Ill. 60610. The subscription price for a year in advance, \$4.50. Single copies are sold at 15 cents each.

dankzij een uitstekend kwaliteitsniveau. De appelteilers vrezen niet meer dan 65 procent van de normale oogst te kunnen binnenhalen. De vruchtbomen hebben het afgelopen jaar te lijden gehad onder strenge vorst.

Stijgende prijzen

De stijgende prijsontwikkeling voor varkensvlees in Ontario is in januari van dit jaar begonnen. Ook de prijzen voor rundvlees stegen, met zo'n twintig procent, en sinds begin april ondervinden de boeren hiervan hun voordeel. Maar naar alle waarschijnlijkheid zetten deze gunstige ontwikkelingen niet door; rond de zomer werden alweer prijsdalingen verwacht.

Voor de rund- en varkensvleesproducenten in New Brunswick hebben stijgende prijzen voor wat lucht gezorgd, nadat ze lange tijd onder zware druk hebben gestaan. Maar ook hier kan die adempauze wel eens van korte duur zijn. Verwacht wordt, dat het aanbod in slachtvarkens dit jaar stijgt tot 125 duizend stuks tegen 47 duizend stuks in 1976.

Ook in Nova Scotia hebben de veeteeltbedrijven scherpe prijsstijgingen gekend. De beperking van de import van varkensvlees uit Denemarken heeft hierbij een handje geholpen. Verwacht wordt dat het gunstige prijsniveau van rood vlees tot aan de herfst stand zal houden. Vertegenwoordigers uit de industrie rekenen ook op betere prijzen voor het Canadese lamsvlees. Een verkoopovereenkomst tussen lamsvleesproducenten en Sorbeys Stores Limited, Stellarton, Nova Scotia, moet ervoor zorgen dat lamsvlees meer in de belangstelling van de consument komt te staan.

Kleinere veestapel

In de Prairieprovincies verwachten de producenten dat de rundvleesprijzen in de nabije toekomst gunstig zullen blijven, dankzij het fors inkrimpen van de totale veestapel, de laatste twee jaar.

Ook de veehouders in Brits Columbia hebben goede moed dankzij de hoge prijzen. Zij hebben de indruk dat de magere jaren, zoals 1980 en 1981, achter hen liggen. De afzet van varkensvlees steeg tot 333.000 dit jaar tegen 262 duizend in 1980 en 149 duizend in 1979.

In Quebec tenslotte ziet het ernaar uit dat de varkensvleesprijzen stabiliseren. Dat is dan vooral te danken aan een vermindering van de veevoederkosten en aan een vermindering in het aanbod van varkens, zowel als rundvlees. De producenten van rood vlees spelen in deze provincie nog altijd een ondergeschikte rol, hoewel de provinciale overheid zijn boeren waar ook maar mogelijk ondersteunt met een uitgebreid subsidie- en saneringsprogramma.

Canada stuk-voor-stuk (III):

De prairies

Voor veel mensen roepen de Canadese prairies nog altijd het beeld van eindeloze vlakten op, die zich, net als de oceanen, zo ver het oog reikt uitstrekken, en alleen worden onderbroken door golvende graanvelden en verspreid opgestelde graanelevatoren. Toch zijn de prairies veel gevarieerder. Van de uitgestrekte Noord Amerikaanse grasvlakten maken de Canadese provincies Manitoba, Saskatchewan en Alberta deel uit. Maar al is dit gebied bekend als 'de prairies', de echte prairies beslaan slechts éénderde deel van de hele regio.

Eigenlijk voldoet alleen het Zuidelijke gedeelte dat zich langs de grens met de Verenigde Staten uitstrekt aan de gangbare omschrijving. Een flink deel van het midden en het hele Noorden van Manitoba en Saskatchewan hebben een heel ander landschappelijk karakter.

Er zijn veel meren, rotsen en moerassen. Pas net vóór Winnipeg doemen de grote open vlakten op - en terwijl het leeuwendeel van Saskatchewan een typisch prairielandschap is, vinden we in de provincie Alberta maar weinig van dit vlakke land terug.

Middelen van bestaan

Dankzij deze geografische afwisseling kennen de prairieprovincies nog een aantal andere middelen van bestaan, naast het meest bekende verbouwen van tarwe. De mijnwerkers en pelsjagers in Noordelijk Saskatchewan en Manitoba zijn, hoewel minder bekend, éven bepalend voor het gebied als de boeren die het land bewerken.

Toch vormen de uitgestrekte prairiefarms, met hun enorme schaakvlakken van goudkleurig tarwe of zwarte omgeploegde aarde, een rode schuur en een boerenwoning die achter bomen verscholen ligt, de meest markante herkenningstekens uit dit Canadese gebied. Samen met de graanelevatoren die al net zo karakteristiek zijn. Als bakens in zee staan ze - meestal oranje, geel of groen van kleur - duidelijk afgetekend tegen de hemel. Al van verre kondigen ze de eerstvolgende kleine prairiestad aan.

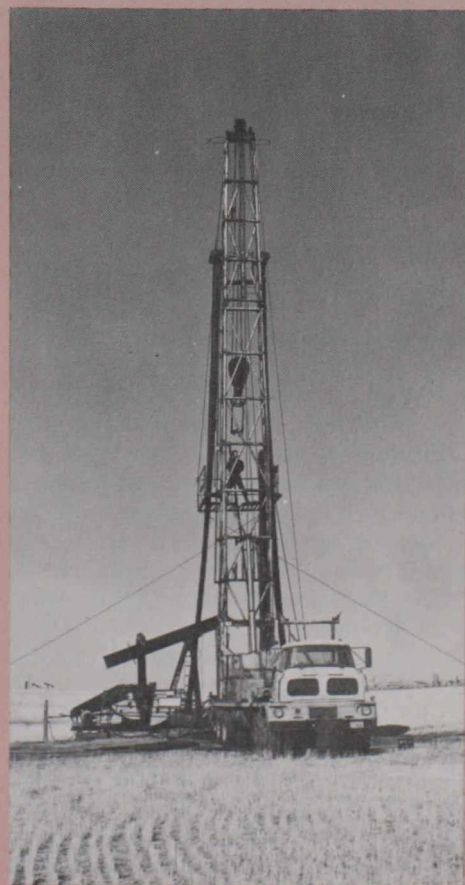
Agrarisch hart

Van oudsher wordt deze streek als het agrarisch hart van Canada beschouwd. Met zijn tarweproductie van ruim 22,5 miljoen ton per jaar, is het nog zo gek niet dat het gebied wordt gezien als één uitgestrekte graanakker.

Toch levert deze streek óók 98 procent van alle Canadese petroleum, 88 procent van het aardgas en ook nog eens het grootste deel van de Canadese potas. De afgelopen twintig jaar hebben deze hulpbronnen er samen met de ont-

wikkeling van de bosbouw, commerciële visvangst, waterkracht en verwerkende industrieën voor gezorgd, dat de activiteiten sterk zijn toegenomen. De landbouw is niet langer alléén zaligmakend. Ook de trek van de bevolking van het platteland naar de steden heeft het regionale karakter van de streek wezenlijk veranderd.

Gezien het totale oppervlakte van bijna twee miljoen vierkante kilometer dat de drie provincies beslaan, mag een verscheidenheid in landschap en economische activiteiten eigenlijk ook wel worden verwacht. De afstand van het Oostelijk gelegen Ontario tot de Rocky Mountains in het Westen bedraagt zo'n zestienhonderd kilometer. De afstand tussen Noord en Zuid - de grens met de

De oliewinning, hier in Lethbridge, Alta, heeft de prairieprovincies drastisch veranderd.

Een hardnekkig beeld van de Canadese prairies: veedrijvers op de lege vlakte in Zuid-Alberta. Toch beslaat deze echte prairie maar één derde deel van het totale gebied.

VS en de Northwest Territories - be-
loopt ruim twaalfhonderd kilometer.
Alberta en Saskatchewan zijn vrijwel
even groot; Manitoba is iets kleiner.

Vastelandsklimaat

De prairieprovincies hebben één ding
gemeen: het vastelandsklimaat. Er zijn
grote temperatuurverschillen tussen
dag en nacht en zomer en winter. Het
verschil tussen januari en juli bedraagt
niet minder dan zo'n veertig graden
Celsius. De temperaturen in Winnipeg
bewegen zich van zo'n twintig graden in
juli tot zo'n negentien graden onder nul
in januari. In Calgary is dat verschil iets
minder groot: zeventien graden in de
zomer tot negen graden onder het vries-
punt in de winter.

De winters zijn, vooral in de Noordelijke
streken, koud en lang, maar er ligt
zelden veel sneeuw. De Rocky Moun-
tains hebben, vooral in Alberta, nog de
meeste invloed op het prairieklimaat.
De lucht is zuiver en droog, met veel
heldere, zonnige dagen, want de bergen
houden de vochtige lucht vanuit de
Grote Oceaan tegen en bovendien is
het gebied hoog gelegen.

In het Noordoosten van Manitoba

wordt het klimaat milder onder invloed
van de Hudson Baai. De hooggelegen
vlakten van Zuid-Alberta profiteren
vaak van de warme kustwinden vanuit
de Grote Oceaan, die zelfs in de winter
voor zachte temperaturen zorgen. De-
ze wind - de Chinook - is een lucht-
stroom die zich aan zijn eigen toene-
mende druk opwarmt, tijdens het neer-
dalen van de hoge bergen. Zodra de
heuvels aan de voet van het gebergte
zijn bereikt is het een warme, droge
wind die de temperatuur in een paar uur

kan doen oplopen van tien tot twintig
graden.

Weinig neerslag

Met een regenval die schommelt tussen
drie- en vijfhonderd millimeter per
jaar, kampen de meeste prairies met
een tekort aan water. Dit geldt vooral
voor de 'droge gordel' van Zuid-Saskat-
chewan en Alberta. Onder druk van dit
tekort - in de droogste streken valt vaak
slechts de helft van de totale neerslag -
hebben de boeren irrigatiesystemen
moeten aanleggen om hun oogst veilig
te stellen.

De sociale kenmerken die voor alle
prairieprovincies opgaan, zijn een snel-
le en betrekkelijk recente bevolkings-
aanwas en een unieke mengeling van
rassen als gevolg daarvan. De populatie
van Manitoba telde in 1881 62 duizend
personen; in 1901 was dit bijna vervier-
voudigd tot 255 duizend; tien jaar later
was dit aantal weer bijna verdubbeld tot
461 duizend. De bevolking van Saskat-
chewan en Alberta is tussen 1901 en
1911 - de immigratiepiek - bijna vervijf-
voudigd.

De Canadese regering heeft de ontwik-
keling van de prairies gestimuleerd,
door avontuurlijke kerels die een stoot-
je kunnen hebben ('men in sheepskin
coats') aan te moedigen zich in de uit-
gestrekte en bijna lege streken te vesti-
gen. De 'echte' prairies hebben nu ruim
vier miljoen bewoners waaronder veel

Het wapen van Manitoba.

uit Duitsland, de Oekraïne, Polen, Nederland en Scandinavië.

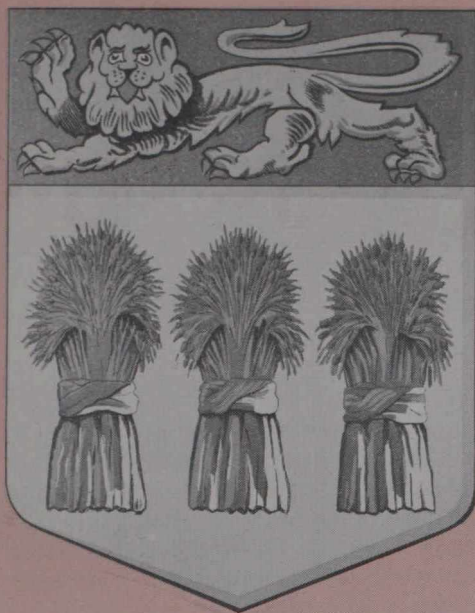
Hoewel Winnipeg, de grootste graanmarkt ter wereld en bekend als 'de poort naar het Westen', nog altijd het grootste aantal inwoners van alle prairieprovincies telt (zo'n zeshonderdduizend), verliest het langzamerhand de regionale overheersing die het lange tijd heeft bezeten. Calgary, 530 duizend inwoners, is de snelst groeiende stad van Canada. Ten Noorden ervan ligt Edmonton, de hoofdstad van Alberta die 574 duizend inwoners telt. In Regina, de hoofdstad van Saskatchewan, wonen 162 duizend mensen.

Grote veranderingen

Terwijl de grote meerderheid van de bevolking nu in de Zuidelijke stadscentra woont, heeft de oorspronkelijke steunpilaar van het gebied, de landbouw, in het jonge verleden grote veranderingen ondergaan. De toenemende mechanisering van het agrarisch bedrijf heeft het voor de kleintjes moeilijk gemaakt. De gemiddelde prairiefarm is nu zo'n 240 hectare groot. Gemeten naar internationale maatstaven is dat enorm. Bovendien wordt de farm nog altijd groter, omdat landbouwmaatschappijen particulier bezit opkopen en samenvoegen.

Enerzijds door het vertrek van veel kleine agrariërs naar grotere centra om aan werk te komen, anderzijds door de aanleg van de Trans-Canada Highway met belangrijke zijwegen, zijn vroegere vitale economische en sociale centra geworden tot 'spooksteden'. De handel wordt nu gedreven in de grotere leefgemeenschappen die op afstanden van zo'n tachtig kilometer verspreid in de vlakten liggen.

Saskatchewan is de enige prairieprovincie waar de bevolking meer op het land

Het wapen van Saskatchewan.

dan in de steden woont. Hier neemt tarwe dan ook nog altijd meer dan de helft van het totale inkomen voor zijn rekening. Toch zijn ook hiet andere economische activiteiten in opkomst om de welvaart en het belang van de streek te vergroten.

Mijnbouw

Bosbouw, visserij, industrie en toerisme hebben allemaal bijgedragen aan de economische verscheidenheid en de welvaart van de prairies. De mijnbouw, en vooral de petroleum- en aardgaswinning, heeft het economische leven van de prairies bovendien een heel ander gezicht gegeven.

Hoewel petroleum in Canada het eerst ontdekt en gebruikt werd in Ontario, nemen de prairieprovincies nu 96 procent van de totale productie voor hun rekening. Hiervan produceert Alberta weer 87 procent. Zowel Calgary - sinds de jaren dertig - als Edmonton - sinds 1947 - hebben de vruchten geplukt van de komst en belangrijke investeringen van grote olieraffinaderijen.

De huidige reserves aan ruwe olie zijn voldoende voor Alberta om zijn rol als grootste leverancier ook de komende tien jaren waar te maken. De aandacht zal in de toekomst uitgaan naar alternatieve olievoorraden, zoals de Athabasca teerzanden in Alberta en de lagen zwarte olie in het gebied van Lloydminster op de grens van Saskatchewan en Alberta.

Verdere ontwikkelingen

In 1978 werd de Syncrude-installatie bij Fort McMurray (Alberta) geopend, na een investering van ruim 2,4 miljard Canadese dollars. Een overeenkomst over de olieprijs, eind 1981 afgesloten tussen de Canadese regering in Ottawa

en het provinciaal bestuur van Alberta, is waarschijnlijk een aanmoediging voor verdere exploratie en ontwikkeling.

Behalve eigen olie- en aardgasreserves, heeft Saskatchewan ook grote voorraden potas, waarvan de omvang wordt geraamd op 75 miljard ton. Er is sprake van een snelle ontwikkeling en de democratisch-socialistische regering heeft al stappen ondernomen om de potasindustrie te controleren. De Potash Corporation of Saskatchewan bezit nu ongeveer de helft van de totale productiecapaciteit in deze provincie.

Samenwerkingsfilosofie

Deze houding tegenover de ontwikkeling van de natuurlijke rijkdommen toont een fundamenteel verschil in politieke levensbeschouwing tussen Saskatchewan en zijn twee prairieburen. De lange geschiedenis van sociaal democratisch bestuur in deze provincie is uniek, niet alleen voor Canada maar ook voor Noord-Amerika; de New Democratic Party is pas dit jaar, in juni, verslagen door de Progressive Conservatives, na elf jaar aan de macht te zijn geweest.

Die elf jaren hebben hun stempel op Saskatchewan gedrukt. Het doel van de NDP is altijd geweest om, trouw aan de samenwerkingsfilosofie van de prairiepioniers, iedereen te laten profiteren van de natuurlijke hulpbronnen. Iedereen moest gebruik kunnen maken van de diensten van het gouvernement. De NDP, die in gemeenschapsbezit gelooft, heeft een directe rol gespeeld in het economische leven van de provincie. Onder meer door het oprichten van verschillende provinciale 'Crown corporations'.

Een aantal daarvan zijn openbare nutsinstellingen (zoals Sask Tel en Sask Power), terwijl andere (Potash Corporation en de Saskatchewan Forest Products Corporation) belangrijk bijdragen aan de middelen van bestaan. Saskatchewan was ook de eerste provincie in Canada met een gratis medisch hulpprogramma en een autoverzekering van de staat.

Ondanks de grote verscheidenheid in landschap, economie en prioriteiten, blijft het beeld van vlakke prairielanden een hardnekkig leven leiden. Deels door de literatuur van W. O. Mitchell (Who has seen the Wind) en Margaret Laurence (The Stone Angel en The Diviners), of Sinclair Ross (As for Me and My House) blijft de indruk van een kleinsteeds en landelijk bestaan gehandhaafd. Voor veel mensen vertegenwoordigen de prairies daardoor veeleer een 'gemoedstoestand' dan een moderne realiteit.

Het wapen van Alberta.

Bier uit Canada staat wereldwijd zijn mannetje

Bier zorgt al sinds jaar en dag voor een sprankelend stukje Canadese geschiedenis. De tegenwoordige Canadese brouwers bieden een grote verscheidenheid in biersoorten: ales, malts, porters en stouts; voor elke smaak is er wel wat. De kwaliteit van de Canadese bieren heeft vooral de laatste jaren wereldwijd een uitstekende naam verworven. De brouwerijen hebben hun afzetgrenzen met succes verlegd. Het Canadese marktaandeel in de Verenigde Staten bijvoorbeeld, steeg in 1980 tot ruim dertig procent.

De missionaris Denis Jamet die deel uitmaakte van de Recollet-orde introduceerde het bier in Canada. Voor zijn mede-boeders brouwde hij in 1620 het eerste vat. Sindsdien heeft een reeks belangrijke namen zijn stempel gedrukt op de Canadese bierindustrie. Te beginnen met John Molson. Hij arriveerde in 1782 in Montreal, negentien jaar oud, en investeerde meteen een belangrijk deel van zijn vader's erfenis in een noodruftige lokale brouwerij. Hij wist in 1785 zijn partner uit te kopen en kort daarop produceerde hij zijn eerste Molson's Ale. Dit viel bij zijn stadsgenoten enorm in de smaak en in een paar jaar tijd was hij in staat om zijn brouwerij aanzienlijk uit te breiden en bovendien nog deel te nemen in allerlei andere zaken.

Tot op de dag van vandaag is Molson's Brewery gevestigd op de plek waar het allemaal begon, het oude stadsgedeelte van Montreal. De onderneming is nog altijd in familiehanden met allerhande vertakkingen naar hotels, ijzerwarenhuizen en fabrieken door heel Canada. De familie is bovendien eigenaar van een bekend beroeps rugbyteam.

75 cent per dag

In het tegenwoordige London, Ontario koos Tom Carling in 1840 het bierbrouwen als beroep. Zijn zoon volgde hem omstreeks 1860 op. Over hem gaat het verhaal, dat hij zijn werknemers per dag 75 cent uitbetaalde, maar bovendien de gelegenheid gaf om net zo veel bier te drinken als ze op konden. Later werd Carling uitgekocht door de Ier Eugene O'Keefe die in 1832 naar Canada kwam. O'Keefe begon zijn loopbaan als bankier, maar nam later deel in een brouwerij, waarvan hij in 1862 de enige eigenaar werd. Beide brouwerijen zijn nu verenigd in Carling-O'Keefe Limited. Ook John Labatt is een goede bekende in de geschiedenis van de Canadese

bierindustrie. Hij begon in 1828 met een kleine brouwerij in London, Ontario. In 1843 bouwde hij zijn zaak aanzienlijk uit en werd daarmee in de regio London een geduchte concurrent van Tom Carling. Labatt's Ltd. is nu de tweede grootste brouwerij van Canada, Molson's op de voet volgend.

In 1860 vestigde de Engelse Oland familie zich in de Maritieme provincies. In Halifax stichtte deze familie de beroemde Moosehead Breweries. Een kleinzoon zette later in Saint John, New Brunswick, een tweede brouwerij op, en Moosehead bier is momenteel verreweg marktleider in de Maritieme provincies.

Canada's jongste loot aan de bierboom is Ben Ginter. Zijn loopbaan is zeer gevarieerd. Hij begon als machinist op een bulldozer, was actief in de papier- en houtindustrie en had een flinke vinger in de pap bij dagbladuitgevers. In Alberta produceerde hij in 1971 zijn eerste Uncle Ben's Beer. Een plaatje van de eigenaar zelf, met weelderige baard en gekleed in een helder rood shirt, siert het merkbeeld.

De kunst van bierbrouwen

Bierbrouwen is, zoals overal, ook in Canada een kunst op zich. Als grondstof dienen gerstekorrels. Deze worden in water geweekt en onder zorgvuldig gecontroleerde temperaturen tot ontkieming gebracht. Op het juiste moment wordt dit proces door het toevoegen van hitte een halt toegevoerd. De gerst is dan veranderd in mout die in speciale ovens wordt gedroogd en licht gebrand - hieraan heeft het bier zijn rijke aroma te danken.

De mout wordt opgeslagen in enorme silo's, schoongemaakt en gezeefd, en vervolgens naar de moutmolen geleid waar het door een serie walsen wordt gemalen. De grootte van de korrels is voor een deel bepalend voor de pittig-

heid en de kwaliteit van het bier. Daarna wordt een afgemeten hoeveelheid mout in beslagkuipen vermengd met water. Door flink te roeren ontstaat een dunne brij, beslag genaamd. Het beslag wordt gezeefd en er blijft uiteindelijk wort over, een gelige vloeistof.

In grote koperen kookketels - grote brouwerijen beschikken over ketels met een inhoud van liefst ruim 75 duizend liter! - brengen de brouwers de wort aan de kook en met tussenpozen worden afgemeten hoeveelheden hop toegevoegd. Deze hop, de gedroogde bloemetjes van een in het wild groeiende klimplant, zorgt voor de aparte smaak en de houdbaarheid van het bier. Dat die smaak sterk uiteen kan lopen komt omdat er verschillende soorten hop zijn. Bovendien loopt de hoeveelheid die wordt toegevoegd uiteen, evenals de regelmaat waarmee dat gebeurt.

De hop wordt in een centrifuge van de wort gescheiden en wat overblijft wordt met een snelheid van zo'n elfhonderd liter per minuut door koelers naar de gistkuip gestuwd. De temperatuur zakt dan van net vóór het kookpunt tot zo'n tien graden Celcius. Bij die temperatuur begint het te gisten, waardoor het brouwsel feitelijk in bier verandert. De toegevoegde gist vermengt zich gek genoeg niet met het brouwsel, maar beïnvloedt het gerstenat zodanig, dat er alcohol en koolzuur ontstaat. Hoe dat precies in zijn werk gaat is nog altijd een mysterie.

Keuren en proeven

In grotere kuipen zet het gistingsproces zich voort, onder constant keuren op kleur en substantie, en proeven door de brouwers. Het gisten veroorzaakt schuimvorming; bij ale zit het schuim bovenop, bij bier op de bodem. Deze resterende gist wordt bij ale afgeschuimd. Op een bepaald moment, zodra de inhoud is afgekoeld, stopt het gistingsproces. Het brouwsel wordt een paar keer gefilterd en gekoeld en wordt uiteindelijk in speciale biertonnen opgeslagen, waar het bij een temperatuur van rond het vriespunt kan rijpen.

De voorkeur voor de uiteenlopende biersoorten wisselt in Canada van pro-

vincie tot provincie. In Quebec en Nova Scotia is ale verreweg het populairst: 95 procent van de bierdrinkers kiest ervoor. Dat geldt ook voor de Westelijke provincies. In de vier resterende provincies zijn de smaken grofweg evenredig verdeeld. Lager, licht en sprankelend, en Ale, voller, bitterder en sterker, worden er even veel gedronken. Over het algemeen is het Canadese bier sterker dan bieren in andere landen. Gemeten naar gewicht, bedraagt het alcoholpercentage vier procent, tegen 3,7 voor Amerikaans en 3,5 procent voor Brits bier. Naar volume gemeten bedraagt het alcoholpercentage zelfs zo'n vijf procent.

Honderd verschillende merken

Voor wat betreft de gemiddelde bierconsumptie per hoofd van de bevolking, staat de Canadees op de twaalfde plaats van de wereldranglijst: hij drinkt bijna zeventig liter per jaar. Daarmee is hij toch nog een kleine jongen ten opzichte van de Westduitsers of de Tsjechen; die zetten jaarlijks per hoofd van de bevolking ruim honderdtwintig liter om.

Nationale en zelfstandige regionale brouwerijen brengen vandaag ruim honderd verschillende merken op de markt. Dat biedt werkgelegenheid aan een dikke 155 duizend mensen in zo'n 44 brouwerijen, verdeeld over driehonderdvijftig bedrijven door het hele land. Bovendien zijn nog eens zo'n 65 duizend mensen indirect bij de bierindustrie betrokken, onder meer in de verkoop aan de consument. De activiteiten van de brouwerijen zijn gebonden aan de provinciale grenzen. Een onderneming moet in een bepaalde provincie een brouwerij hebben, om daar ook daadwerkelijk zijn producten te mogen afzetten.

Het bierbrouwen in Canada is trouwens sinds kort geen puur Canadese aangelegenheid meer. Vorig jaar heeft Heineken Ltd - de grootste Nederlandse brouwerij - Henninger Ltd Brewery in Hamilton, Ontario opgekocht en in een nieuw jasje gestoken. In juni dit jaar werd de nieuwe Heineken brouwerij officieel door prinses Margriet geopend. De Canadese brouwers hebben er dus een serieuze concurrent bijgekregen.

De bekende Molson's Brewery, gevestigd aan de oever van de St. Lawrence rivier in Montreal (foto: Molson's Breweries, Ltd.)

VIDEO FESTIVAL

Van 2 tot 5 september kan kennis worden gemaakt met Canadese videokunst tijdens het World Wide Video Festival, dat wordt georganiseerd door het Haagse Kijkhuis. Toronto's Art Metropole en de Afdeling Culturele Aangelegenheden van het Ministerie van Buitenlandse Zaken hebben geadviseerd bij de samenstelling van de selectie uit het Canadese videoaanbod. Noel Harding, die later dit jaar een eigen show brengt in het Mickery Theater in Amsterdam, is één van de deelnemers aan het festival.

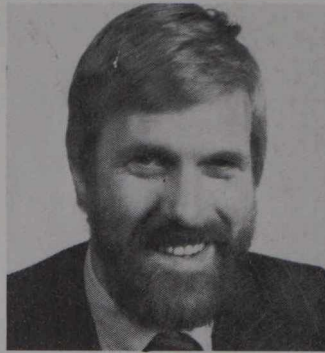
JOURNALISTEN TE GAST IN CANADA

In het kader van het 'Visiting Journalist's Programma' van de Canadese Ambassade,

L. G. H. Bronsdijk

waren de journalisten L. Bronsdijk en M. Overdiep deze zomer te gast in Canada. Zij zijn respectievelijk verbonden aan de Haagsche Courant en Het Financieel Dagblad. Tijdens hun verblijf in Canada hebben beide journalisten vertegenwoordigers ontmoet van de Canadese regering en van diverse provin-

M. P. A. Overdiep.

ciale overheden. Ook hebben ze, gesproken met vertegenwoordigers uit het Canadese bedrijfsleven.

CANADEZEN BIJ TAPTOE BREDA

De Band of the Royal 22nd Regiment of Canada heeft dit jaar deelgenomen aan de Nationale Militaire Taptoe in Breda, die duurde van 23 tot 28 augustus. De muzikanten stonden onder leiding van Kapitein J. P. Montminy. De 'Vandoos', onder welke naam het regiment bij het Canadese publiek beter bekend is, vormen de eerste Canadese militaire kapel die in Breda werd uitgenodigd.

BEZOEK UIT THEATERWERELD

Rudy Engelder, directeur externe betrekkingen voor het Nederlands Theaterinstituut, heeft deze zomer in de provincies Quebec en Ontario een week lang theaters en toneelgroepen bezocht. Arthur Sonnen, theateradviseur voor het Holland Festival, vertrekt later naar Canada om zich ter plaatse een mening te vormen over het kunstgebeuren. Beide studiebezoeken zijn gefinancierd door het Ministerie van Buitenlandse Zaken.

INTERNATIONALE VRIENDSCHAP

De Nederlandse Staatssecretaris voor Buitenlandse Zaken, mr. Hans van den Broek, was op 16 juli te gast op de Canadese ambassade, om een blijk van internationale vriendschap in ontvangst

te nemen. De vriendschappelijke geste kwam van Kevin Darroch (29) uit Nova Scotia, die onlangs met zijn kano de Rijn afzakte en zijn reis in Nederland afsloot.

staan, heeft de ambassadeur van Canada, Zijne Exelentie M. Georges H. Blouin, er in juni de opening van een speciale zomertentoonstelling verricht.

NEIL NEWTON FOTO-TENTOONSTELLING

Van 15 oktober tot 15 november loopt in Galerie Pennings aan de Geldropseweg 61a in Eindhoven een tentoonstelling van foto's, gemaakt door de uit Ontario afkomstige kunstenaar Neil Newton.

Neil Newton, Toronto, Canada

AMBASSADEUR OPENT TENTOONSTELLING

In 1957 opende John Cordell in Montreal een Galerie die hij 'New Greenwich Village' doopte. Nu, 25 jaar later, is de galerie naar een boerderij in het Drentse Zuidwolde verhuisd, waar de activiteiten overigens onder de zelfde naam worden voortgezet. Om bij het jubileum van 'New Greenwich Village' stil te

ALTERNATIEVE ELFSTEDENTOCHT

Hoewel de beroemde Elfstedentocht sinds 1960 in Nederland zelf geen plaats meer kon vinden, bestaat er al wel een aantal jaren een alternatieve tocht in Finland. Toch bestaan er nu plannen voor Canada om volgend jaar als gastland van deze krachtmeting op de schaats te functioneren. De voorgenomen route leidt de deelnemers van Newport, New York naar Magog, Quebec. De organisatie heeft nu al aan aantal enthousiaste reacties ontvangen.

Zijne Exelentie M. Georges H. Blouin opent de speciale zomertentoonstelling in 'New Greenwich Village' in Zuidwolde.

